

Datum för justering: 2026-06-04
Datum för anslag: 2026-06-04

Jakop Dalunde (MP)
Anna Malm Kelfve (M)

§ 126

Tillfällig taxeförändring i kollektivtrafiken

TN 2026-0495

Sammanfattning

Regeringen presenterade den 26 maj 2026 ett stöd i form av statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter. Stödet ska kunna lämnas efter ansökan från regionala kollektivtrafikmyndigheter som har sänkt ordinarie pris på månadsbiljetter eller motsvarande för obegränsat resande med 50 procent tidigast från och med 1 juli till och med 31 december 2026. Stödet omfattar endast allmän kollektivtrafik, det vill säga inte färdtjänst.

Trafikförvaltningen har analyserat förutsättningarna för ett tillfälligt genomförande av sänkta priser för periodbiljetter inom SL-trafiken. Förslaget bedöms bidra till sänkta kostnader för resenärer och ett ökat kollektivtrafikresande. Förvaltningen konstaterar att det för närvarande råder osäkerhet kring förordningens utformning, vilket får konsekvenser för beräkningar och antaganden.

Utifrån tillgänglig information om stödets utformning, och utifrån genomförda analyser bedömer trafikförvaltningen att stöd för intäktsbortfall bör kunna erhållas i spannet 1 700–1 800 miljoner kronor. Antagandet bygger på beräknad försäljning med hänsyn tagen till såväl ökat resande som priselasticitet.

Kostnaderna för trafik bedöms öka med 100 miljoner kronor, främst genom ökad VBP-ersättning (ersättning till trafikutövare för Verifierade Betalande Påstigande). Utöver detta tillkommer kostnader för genomförande, främst avseende systemutveckling, information och administration. Dessa bedöms kunna hanteras inom budget.

Trafikförvaltningen konstaterar att en fullständig riskbedömning kan genomföras först då innehållet i förordningen är känt. Förvaltningen avser i sitt remissyttrande belysa de risker som identifieras utifrån förordningens utformning.

Trafikförvaltningen inleder omgående efter beslut i regionfullmäktige, arbetet med att vidta nödvändiga åtgärder för genomförande. Löpande återrapportering sker till trafiknämnden.

Beslut

Trafiknämnden beslutar att föreslå regionstyrelsen besluta att föreslå regionfullmäktige besluta följande.

1. Under förutsättning att staten beslutar om ändringsbudget respektive förordning avseende statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken ska taxan för biljetter i SL- och WÅAB-trafiken tillfälligt justeras under perioden från och med 1 juli till och med 31 december 2026 så att det sänkta priset på 30-dagarsbiljetter och månadsprenumeration för obegränsat resande blir 50 procent av ordinarie pris.
2. Under förutsättning att staten beslutar om ändringsbudget respektive förordning avseende statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken och att motsvarande beslut fattas av regionfullmäktige i Region Uppsala, ska taxan för biljetter för Upplands lokaltrafik och SL tillfälligt justeras under perioden från och med tidigast 1 juli till och med 31 december 2026 så att det sänkta priset för 30-dagars Upplands lokaltrafik/SL periodbiljett eller motsvarande blir 50 procent av ordinarie pris.
3. Under förutsättning att staten beslutar om ändringsbudget respektive förordning avseende statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken och att motsvarande beslut fattas av samtliga ägarregioner inom Mälardalstrafik Aktiebolag ska taxan för movingobiljetter på samtliga sträckor tillfälligt prissänkas tidigast från och med 1 juli till och med 31 december 2026 så att det sänkta priset för 30-dagars movingobiljetter eller motsvarande blir 50 procent av ordinarie pris. Region Stockholm ska ersätta Mälardalstrafik AB för ekonomiska effekter till följd av prisjusteringen i enlighet med samverkansavtalets intäkts- och kostnadsfördelningsmodell.
4. Trafiknämnden uppdras att, inom ramen för regionfullmäktiges beslut om tillfälliga taxejusteringar och den statliga förordningen, fatta de beslut och vidta de åtgärder som krävs för att genomföra de tillfälliga taxejusteringarna enligt beslutspunkterna 1–3. Uppdraget omfattar även nödvändiga anpassningar av taxor, biljettprodukter, biljettvillkor, reseregler och kompensatoriska åtgärder för innehavare av periodbiljetter, om sådana åtgärder bedöms nödvändiga med anledning av den tillfälliga prisnedsättningen eller den slutliga utformningen av statens stöd.

Trafiknämnden beslutar för egen del följande.

5. Förvaltningschefen för trafikförvaltningen uppdras att, inom ramen för regionfullmäktiges beslut om tillfälliga taxejusteringar och med beaktande av den kommande statliga förordningen om statligt stöd för sänkta priser i kollektivtrafiken, genomföra de beslut som fattas med stöd av punkt 4, inklusive att praktiskt tillämpa beslutade justeringar av biljettpriser, former för ekonomisk kompensation för redan köpta periodbiljetter, biljettvillkor och reseregler.
6. Förvaltningschefen vid trafikförvaltningen ges i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder, inklusive smärre justeringar, för att verkställa de tillfälliga taxejusteringarna, samt vid behov se över och optimera trafikutbudet.

7. Förvaltningschefen för trafikförvaltningen ska löpande följa utvecklingen av resande, intäkter och övriga effekter av de tillfälligt justerade taxorna samt återsrapportera till trafiknämnden.
8. Trafiken utökas där det är motiverat utifrån trängsel och andra effekter av ökat resande under perioden 1 juli – 31 december 2026.
9. 100 miljoner kronor avsätts till utökad trafik under perioden 1 juli – 31 december 2026.
10. 50 miljoner kronor avsätts till underhåll av CAF-fordonen inom spårväg. Användning av medlen fördelas till att påbörja underhållsarbetet direkt och börja beta av underhållsskulden.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
- Klimat- och näringslivsdepartementet - Information om förslag till nytt stöd till sänkta priser i Kollektivtrafiken
- Ä3 FTTB MP S C V Tillfällig taxejustering i kollektivtrafiken

Yrkanden

1. Ordförande Jakop Dalunde (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.
2. Anna Sehlin (V) yrkar bifall till Miljöpartiets, Socialdemokraternas, Centerpartiets och Vänsterpartiets förslag till tilläggsbeslut (bilaga 1).
3. Jens Sjöström (S) yrkar bifall till Miljöpartiets, Socialdemokraternas, Centerpartiets och Vänsterpartiets förslag till tilläggsbeslut.
4. Michaela Haga (C) yrkar bifall till Miljöpartiets, Socialdemokraternas, Centerpartiets och Vänsterpartiets förslag till tilläggsbeslut.
5. Michaela Haga (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till tilläggsbeslut.
6. Anna Malm Kelfve (M) yrkar bifall till Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag till tilläggsbeslut (bilaga 2).
7. Karl Henriksson yrkar bifall till Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag till tilläggsbeslut.
8. Daniel Adborn yrkar bifall till Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag till tilläggsbeslut.

Beslutsgång

Ordförande Jakop Dalunde (MP) ställer proposition på eget yrkande och finner att trafiknämnden bifaller det.

Ordförande ställer sedan Miljöpartiets, Socialdemokraternas, Centerpartiets och Vänsterpartiets förslag till tilläggsbeslut mot avslag och finner att det bifalls.

Därefter ställer ordförande Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag till tilläggsbeslut mot avslag och finner att det avslås.

Särskilut uttalande

Anna Sehlin (V) anmäler för Vänsterpartiet ett särskilt uttalande (bilaga 3).

Daniel Adborn (L) anmäler för Liberalerna ett särskilt uttalande (bilaga 4).

Reservation

Anna Malm Kelfve (M) meddelar att Moderaterna reserverar sig mot att avslå Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag till tilläggsbeslut.

Karl Henriksson (KD) meddelar att Kristdemokraterna reserverar sig mot att avslå Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag till tilläggsbeslut.

Daniel Adborn (L) meddelar att Liberalerna reserverar sig mot att avslå Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag till tilläggsbeslut.

Skickas till

Regionledningskontoret

Vid Protokollet
Sebastian Sohlberg

Miljöpartiet Socialdemokraterna Centerpartiet Vänsterpartiet Trafiknämnden
Ärende 3

Tillfällig taxejustering i kollektivtrafiken under perioden 1 juli–31 december 2026

Regeringen annonserade vid en pressträff den 26 maj att 6,5 miljarder i statligt stöd kommer att tilldelas landets regioner, för att sänka taxan på månadsbiljetter i kollektivtrafiken under perioden 1 juli till 31 december 2026. Med anledning av detta besked föreslås nu trafiknämnden fatta de erforderliga besluten för att verkställa en sänkning på 50 procent av priset på 30-dagarsbiljetten.

Våra fyra partier har länge efterfrågat ett mer omfattande statligt stöd till kollektivtrafiken och varit kritiska till att tidigare statliga stöd i stor utsträckning har avslutats. Det är positivt att regeringen nu försöker göra något för att stötta kollektivtrafiken i hela Sverige, även om det sker i sista minut och utan föregående dialog med de aktörer som ska genomföra det. Stödet är omfattande men också mycket tydligt villkorat i sin utformning. Det är enbart 30 -dagarsbiljetter vars pris kan halveras och enbart under perioden 1 juli - 31 december 2026.

Detta skapar både utmaningar och osäkerheter för Region Stockholm. En så drastisk prissänkning som väntar har aldrig tidigare genomförts. Förändringar i resenärers beteenden är svåra att förutse; de ekonomiska konsekvenserna likaså. Således hade ett generellt stöd till kollektivtrafiken, att använda fritt efter behov varit att föredra, tillsammans med långsiktiga reformer som skapar stabila och förutsägbara villkor för kollektivtrafikens finansiering och utveckling.

En av de främsta utmaningarna med stödets utformning är att inga medel får användas till att utöka trafik. Det är vår förhoppning att många invånare i länet som inte brukar köpa periodbiljett ska ta chansen att upptäcka mer av Europas bästa kollektivtrafik. Om betydligt fler gör det kommer det att öka trängseln i kollektivtrafiken, vilket i sin tur riskerar att bidra till en sämre resenärsupplevelse för ett stort antal resenärer. Det är viktigt att en hög kvalitet upprätthålls även under denna kommande period av betydligt lägre taxa.

2026-06-02

Det finns begränsningar i tillgången till den personal och de fordon som krävs för att kunna utöka trafiken med kort varsel. Vi vill försäkra oss om att Trafikförvaltningen har rätt verktyg tillhanda för att kunna upprätthålla kollektivtrafikens goda funktion och motverka trängsel vid ett kraftigt ökat resande. Därför behöver Trafikförvaltningen ges möjlighet att utöka trafiken där det är motiverat, förutsatt att det är möjligt att göra med kort varsel.

Utökningar av trafiken ska analyseras utifrån identifierade behov mellan Trafikförvaltningen och Trafikoperatörerna. De ska vara trafikslagsövergripande med en god geografisk spridning. Genomförande och beslut fattas i nära dialog med politiken. Utökningen finansieras inom ramen för trafiknämndens budget.

I augusti 2026 lanserar SL en ny terminsbiljett för studenter. Till detta ändamål har 50 miljoner kronor budgeterats för 2026. Med anledning av den beslutade halveringen av taxan på periodbiljetter finns det inget ekonomiskt incitament att köpa terminsbiljetten. Mycket få resenärer väntas därför köpa terminsbiljetten och det förväntade intäktsbortfallet uteblir därmed.

Dessa frigjorda medel kan göra stor nytta och bidra till ökad trafikleverans inom underhållet för fordon på spårvägarna. Därför omdisponeras dessa medel till underhåll av de så kallade CAF-vagnarna som trafikerar Spårväg City, Lidingöbanan och Tvärbanan.

Med utgångspunkt i ovanstående föreslår vi att trafiknämnden uppdras

- att* utöka trafiken där detta är motiverat utifrån trängsel och andra effekter av ökat resande under perioden 1 juli – 31 december 2026
- att* avsätta 100 miljoner kronor till utökad trafik under perioden 1 juli – 31 december 2026.
- att* avsätta 50 miljoner kronor till underhåll av CAF-fordonen inom spårväg. Användning av medlen fördelas till att påbörja underhållsarbetet direkt och börja beta av underhållsskulden

Tillfällig taxeförändring i kollektivtrafiken

Region Stockholms kollektivtrafik har bara för ett antal år sedan burit betydligt fler resenärer än i dag. År 2025 låg resandet på omkring 83 procent av 2019 års nivå. Att färre reser beror inte på att efterfrågan löst upp sig av sig själv, utan till stor del på att vänsterstyret aktivt skurit ned utbudet.

Regeringens tillfälliga stöd till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna är välkommet och stärker stockholmarnas hushållsekonomi i ett ansträngt läge. Samtidigt ska det ses som en möjlighet att återstarta kollektivtrafiken i Region Stockholm.

Priset är inte kollektivtrafikens främsta problem. WSP konstaterar, som så många andra före dem, att tillfälligt sänkta priser kan öka resandet ”men behöver ses som en del av ett större transportpolitiskt sammanhang snarare än en enskild lösning”. Därför är det oerhört viktigt att Region Stockholm nu tar till vara på sin chans, det räcker inte att ”optimera utbudet”.

Eftersom det statliga stödet täcker intäktsbortfallet av prissänkningen finns nu ett unikt tillfälle att kombinera kampanjen och det lägre priset med det som faktiskt avgör om resenärerna återvänder, men framför allt stannar: fler avgångar och högre tillförlitlighet. Att låta det tillfället passera vore ett misstag.

För att få ut all tillgänglig kapacitet i trafik kan det under en övergångsperiod krävas att vi gör avsteg från vissa delar av de krav som normalt ställs på fordonen, såsom drivmedel eller modell. Det är ett rimligt pris. Att trafiken räcker till och går att lita på väger tyngre än att varje fordon uppfyller varje specifikation under en period, så länge tryggheten säkerheten och tillgängligheten aldrig tummas på. Resenärernas bästa är målet, och då är en tillfällig pragmatism befogad.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås trafiknämnden besluta följande.

1. Uppdra åt förvaltningschefen att omgående inleda en dialog med trafikutövarna i syfte att möjliggöra utökat trafikutbud under årets andra halvår, samt säkerställa utbudsökningen i framtida drift,
2. uppdra åt förvaltningschefen att senast vid trafiknämndens sammanträde den 16 juni återkomma med en plan för hur trafikutbudet ska stärkas, samt

Fel! Hittar inte referenskälla.

3. uppdra åt förvaltningschefen att ta fram en modell som ger årskorts- och 90-dagarsinnehavare en likvärdig fördel under perioden.

Tillfällig taxeförändring i kollektivtrafiken

Vi i Vänsterpartiet uppskattar att trafikförvaltningen snabbt har tagit fram ett underlag för beslut för att tillvarata regeringens hastigt påkomna idé att med kort framförhållning under ett halvår halvera priset på 30-dagars biljetter hos de regionala kollektivtrafikmyndigheterna. Vi välkomnar regeringens senkomna insikt om att vår politik med sänkning av taxorna i kollektivtrafiken är bra, men beklagar att det görs som valfläsk. Regeringens presskonferens var en dryg månad före införandet och fortfarande, när mindre än en månad återstår till införandet, har det inte dykt upp någon förordning. Det innebär en stor osäkerhet kring vad det i slutänden blir för ersättning till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna.

Mycket tyder på att regeringen inte har och inte kommer att inkludera färdtjänstresenärerna, vilket vi ser som ett tydligt utslag av diskriminering. Resandet i den särskilda kollektivtrafiken har i Region Stockholm ett maxtak på 970 kronor för en 30-dagarsperiod vilket ur ett rättviseperspektiv självklart också måste halveras. Om förordningen inte medger att resande i all kollektivtrafik får ta del av reformen så förutsätter vi att Region Stockholm gör allt för att lösa situationen.

Att resandet kommer att öka och det kommer bli trängsel är problem som i möjligaste mån måste lösas. Tyvärr ställer det till det att all trafik är upphandlad och flexibiliteten i avtalen är begränsad. Med trafik i egen regi hade uppskalningen av trafiken underlättats.

Vi förstår att tjänsteutlåtandet tagits fram under svår tidsnöd, men vi tycker ändå att en funktionsrättskonsekvensbeskrivning hade varit på sin plats. Vi ser att beslutet att halvera priset på 30-dagars biljetterna riskerar att skapa trängsel och därmed en stor risk för att tillgängligheten påverkas negativt för de grupper en sådan beskrivning är tänkt att fånga in.

Tillfällig taxeförändring i kollektivtrafiken TN 2026–0495

Liberalerna välkomnar förslaget om att tillfälligt halvera priset på 30-dagarsbiljetter i kollektivtrafiken från och med den 1 juli till och med årsskiftet. Det är en viktig reform som Liberalerna har drivit igenom i regeringen och som nu kommer att göra stor skillnad för många hushåll i Stockholmsregionen.

För stockholmarna innebär förslaget att priset på SL:s 30-dagarsbiljett sänks från 1 060 kronor till 530 kronor. Det reducerade kortet sänks från 650 kronor till 325 kronor. I en tid då många hushåll har en ansträngd ekonomi är detta ett välkommet tillskott som kan innebära att många familjer får tusentals kronor mer kvar i plånboken fram till årsskiftet.

Den tillfälliga prissänkningen handlar dock inte enbart om att underlätta för hushållens ekonomi. Lägre biljettpriser gör kollektivtrafiken mer attraktiv och kan bidra till att fler väljer bussen, tunnelbanan, pendeltåget eller lokalbanan framför bilen. Det är positivt för både framkomligheten och miljön i regionen.

Trafikförvaltningen gör bedömningen att de reducerade biljettpriserna kommer att leda till ett ökat resande på cirka 10 procent under perioden. Det är en betydande ökning. Sedan pandemin har resandenivån i kollektivtrafiken inte återhämtat sig fullt ut, utan ligger på omkring 85 procent av nivåerna före pandemin. När det nu är möjligt att locka tillbaka resenärerna är det särskilt viktigt att kollektivtrafiken fungerar och att den upplevs som tillgänglig och pålitlig.

Det ställer krav på att vi är lösningsorienterade och kan agera snabbt. Lägre biljettpriser spelar ingen roll om resenärerna ändå blir kvar på hållplatsen eller perrongen för att kapaciteten inte räcker till. Eftersom både regeringen och trafikförvaltningen bedömer att prissänkningen kommer att leda till ett ökat resande behöver vi vara redo att utöka trafiken där behov uppstår. Det kan exempelvis handla om att sätta in ytterligare avgångar i busstrafiken, undvika att köra med korta tåg i pendeltågstrafiken eller vidta andra kapacitetshöjande åtgärder i kollektivtrafiken.

Trafikförvaltningen konstaterar att det i dagsläget inte går att förutse var och när resandet kommer att öka, samt att kapacitetsbrist kan uppstå i vissa delar av kollektivtrafiksystemet under högtrafik. Förvaltningen ska därför löpande se över och optimera trafikutbudet. Det är bra och nödvändigt.

Samtidigt måste vi ta höjd för att förstärkningar i trafiken inte alltid kan genomföras med kort varsel. Det gäller inte minst busstrafiken, där tillgången till fordon och förare påverkar möjligheten att snabbt utöka trafiken. Därför behöver trafikförvaltningen föra en nära dialog med trafikoperatörerna och vara beredd att vidta tillfälliga åtgärder för att öka kapaciteten. Det kan exempelvis handla om att, under en begränsad period, tillåta bussar som drivs med andra förnybara drivmedel i avtalsområden där trafiken annars ska köras med elbussar.

För Liberalerna är det självklart att elektrifieringen av busstrafiken ska fortsätta. Elbussar är utsläppsfria i drift och låter betydligt mycket mindre än andra bussar i fordonsflottan. Samtidigt får elektrifieringen inte bli ett hinder för att möta ett ökat resande här och nu. Om valet står mellan att inte kunna förstärka trafiken alls eller att under en begränsad period använda andra tillgängliga bussar, behöver resenärernas behov väga tyngre. Det viktiga är att kollektivtrafiken är kapacitetsstark och att resenärerna inte möts av fulla bussar.

Från politikens sida är det också viktigt att skapa långsiktiga förutsättningar för trafikoperatörerna. Ska trafiken kunna förstärkas krävs inte bara fordon, utan också mer personal. Därför behöver politiken vara redo att skjuta till resurser för att upprätthålla trafikutbudet även efter att den tillfälliga prissänkningen upphör. Trafikoperatörerna behöver framförhållning för att kunna anställa och utbilda den personal som krävs.

Regeringen har nu gjort sin del för att underlätta för hushållen och göra kollektivtrafiken till ett mer attraktivt alternativ. Nu måste regionen säkerställa att stockholmarna får ta del av lägre biljettpriser i tid och att kollektivtrafiken är rustad inför ett ökat resande.